

Teza: uzasadniona odmowa sporządzenia skargi kasacyjnej.

Pełnomocnik ustanowiony dla strony przez sąd może odmówić sporządzenia skargi kasacyjnej, jeżeli byłaby ona niedopuszczalna lub oczywiście bezzasadna. Można bowiem przyjąć, że pełnomocnik po sumiennym rozważeniu szans uwzględnienia środka odwoławczego może stwierdzić brak takich szans, o czym powiadomi reprezentowaną przez niego stronę w postaci stosownej opinii i na tym przewidziany obowiązek pomocy się kończy.

Sygn. akt WO-61/19

POSTANOWIENIE

z dnia 10 lipca 2019r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie :

Przewodniczący S WSD Stanisław Chmielewski

Sędziowie: S WSD Iwona Zielezińska – sprawozdawca, S WSD Karol Korczyński

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Waclawa Góreckiego po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2019r. w Warszawie na rozprawie

sprawy ze skargi A. K. na postępowanie radcy prawnego P. P. obwinionego z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych w związku z art. 44 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

na skutek odwołania Skarżącego od postanowienia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 22.11.2018r. sygn. akt D 60/2018 o umorzeniu postępowania co do zarzucanego we wniosku o ukaranie czynu postanawia:

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych

1.

Utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie .

2.

Kosztami postępowania odwoławczego w zryczałtowanej kwocie 1.250,00 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście pięćdziesiąt) przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym obciążyć Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

W dniu 20.02.2018r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie wpłynęła skarga A. K. na czynności wyznaczonego mu przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Warszawie pełnomocnika z „urzędu” radcę prawnego P. P..

Pan A. K. zarzucił radcy prawnemu, że jako pełnomocnik wyznaczony z „urzędu” nie skontaktował się z nim aby „ustalić plan działania” co do sporządzenia skargi kasacyjnej od postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 6 lipca 2017 r. sygn. akt: IV SA/Wa 1566/17, w przedmiocie odrzucenia skargi Skarżącego na uchwałę Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 20.03.2014r. nr LXXVIII/2000/2014 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Wiśniewo w rejonie ulicy (...) i bez jego wiedzy, wbrew jego woli złożył do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie opinię o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Po przeprowadzeniu dochodzenia w dniu 31 maja 2018r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Warszawie skierował do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Warszawie-(dalej jako OSD, OSD OIRP w Warszawie lub Sąd I instancji) wniosek o ukaranie radcy prawnego P. P., któremu zarzucił, że :

będąc ustanowionym z urzędu pełnomocnikiem Pana A. K. nie przedstawił klientowi w okresie od dnia 11 stycznia 2018 r. do dnia 17 stycznia 2018 r., informacji o bezzasadności lub niecelowości wnoszenia środka odwoławczego od postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 6 lipca 2017 r. sygn. akt: IV SA/Wa 1566/17, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, w związku z art. 44 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Warszawie w dniu 22.11.2018r działając na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych wydał postanowienie o umorzeniu postępowania co do zarzucanego radcy prawnemu P. P. we wniosku o ukaranie czynu.

Z uzasadnienia postanowienia o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego OSD OIRP w Warszawie wynika, że Sąd I instancji nie dopatrył się w zachowaniu Obwinionego żadnych uchybień, a w szczególności mogących skutkować zarzutem, że obwiniony dopuścił się naruszenia zasad etyki, w szczególności art. 44 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego przy wykonywaniu zawodu radcy prawnego. Sąd uznał, że obwiniony wykazał, że dochował należytej staranności w trakcie podejmowanych przez siebie czynności tj. wystosował do Skarżącego zawiadomienie o wyznaczeniu go pełnomocnikiem z „urzędu” Skarżącego, złożył w odpowiednim czasie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego opinię o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej.

W ocenie Sądu I instancji obowiązek informacyjny wynikający z art. 44 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego został przez Obwinionego spełniony, ponieważ informacja o bezzasadności lub niecelowości wniesienia skargi kasacyjnej znalazła się w opinii wysłanej do Skarżącego za pośrednictwem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie przysługującym na złożenie skargi kasacyjnej zgodnie z przepisem art. 177 § 4 w związku z art. 253 § 2 prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi- zwanym dalej p.p.s.a.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, OSD OIRP w Warszawie nie dopatrył się w zachowaniu radcy prawnego znamion przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 44 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Na powyższe postanowienie o umorzeniu postępowania odwołanie złożył Skarżący wnosząc jego uchylenie w całości zarzucając mu, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwalał na przyjęcie, iż radca prawny P. P. działał niezgodnie ze swoim pełnomocnictwem, na niekorzyść Skarżącego oraz z naruszeniem interesów prawnych i finansowych Skarżącego a także z naruszeniem interesu publicznego. Podniósł, że radca prawny P. P. nie czekał do chwili podjęcia przez Odwołującego się korespondencji, którą wystosował do niego Obwiniony w dniu 12 stycznia 2018 roku, gdyż 14-dniowy ustawowy termin do odbioru korespondencji minął w dniu 26 stycznia 2018 roku, a radca prawny P. P. w dniu 17 stycznia 2018 roku sporządził opinie prawną w przedmiocie braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego, którą złożył do Sądu w dniu 22 stycznia 2018 roku.

Jak twierdzi w odwołaniu Skarżący, radca prawny P. P. wydał opinię prawną całkowicie sprzeczną z jego wolą oraz z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, dlatego ukaranie radcy prawnego chociaż w części pozwoli na zrekompensowanie mu krzywdy jaką doznał.

Wniósł także o zasądzenie przez Sąd na swoją rzecz od radcy prawnego P. P. odszkodowania w wysokości 30 000 zł oraz zadośćuczynienia w wysokości 10 000 zł za szkody jakie poniósł w związku z działaniem radcy prawnego niezgodnie z jego wolą, wiedzą i zgodą, na niekorzyść jego interesu prawnego i finansowego, co może mieć dla Skarżącego, jak podnosi w odwołaniu bardzo poważne konsekwencje finansowe i doprowadzić do zubożenia jego mienia.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych zważył co następuje:

Odwołanie Skarżącego nie zasługuje na uwzględnienie. Postanowienie o umorzeniu postępowania wobec radcy prawnego P. P. w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego jest prawidłowe. Zarzut stawiany radcy prawnemu we wniosku o ukaranie nie może stanowić o jego odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zarzucił radcy prawnemu, że będąc ustanowionym z urzędu pełnomocnikiem pana A. K. nie przedstawił klientowi w okresie od dnia 11 stycznia 2018 r. do dnia 17 stycznia 2018 r., informacji o bezzasadności lub niecelowości wnoszenia środka odwoławczego od postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 6 lipca 2017 r. sygn. akt: IV SA/Wa 1566/17, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, w związku z art. 44 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Zgodnie z art. 44 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, radca prawny powinien przedstawić klientowi informację o bezzasadności lub niecelowości wnoszenia środka odwoławczego od orzeczenia kończącego sprawę w danej instancji.

Rozwinięciem i uszczegółowieniem tego zapisu jest § 23 Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 94/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 13.06.2015r. z którego wynika, że w innym postępowaniu niż postępowanie cywilne stosuje się przepisy regulujące dane postępowanie. Obwiniony został ustanowiony pełnomocnikiem z urzędu Skarżącego w sprawie o zaskarżenie postanowienia WSA w Warszawie w przedmiocie odrzucenia skargi Skarżącego na uchwałę Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 20.03.2014r. nr LXXVIII/2000/2014 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Wiśniewo w rejonie ulicy (...).

17 stycznia 2018 r. radca prawny sporządził opinię prawną w przedmiocie braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego, którą wraz odpisem dla Skarżącego złożył w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Warszawie, do czego zobowiązywał z art. 177 § 4 p.p.s.a. zgodnie z którym jeżeli pełnomocnik wyznaczony na podstawie art. 253 § 2 nie stwierdza podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej, składa w sądzie, w terminie do wniesienia skargi kasacyjnej, sporządzoną przez siebie opinię w tym przedmiocie wraz z odpisem dla strony, dla której został ustanowiony. Sąd doręcza odpis opinii stronie. Termin do wniesienia skargi kasacyjnej przez stronę biegnie od dnia doręczenia odpisu opinii, o czym sąd poucza stronę, dokonując doręczenia.

Przedmiotowa opinia wpłynęła do Sądu w dniu 22 stycznia 2018 r.

W dniu 24 stycznia 2018 r. odpis opinii Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wysłał do Skarżącego, który odebrał ją w dniu 13 lutego 2018 r.

Postępowanie radcy prawnego było zatem zgodne z odmienną regulacją zawartą w prawie o postępowaniu przed sądami administracyjnymi i tym samym obowiązek informacyjny wynikający z art. 44 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego obwiniony zrealizował.

Co do podnoszonej w odwołaniu okoliczności, że radca prawny wydał opinię o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej z pominięciem woli Skarżącego wbrew jego interesom prawnym i finansowym to należy zauważyć, że

zgodnie z art. 13 ustawy o radcach prawnych radca prawny nie jest związany poleceniem co do treści opinii prawnej, a niezależność w wykonywaniu zawodu radcy prawnego jest gwarancją ochrony praw i wolności obywatelskich, demokratycznego państwa prawnego oraz prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.

Niezależność radcy prawnego przejawia się między innymi w tym, że powinien on być wolny od wszelkich wpływów, nacisków z zewnątrz oraz ingerencji z jakiegokolwiek strony lub jakiegokolwiek powodu. Wyrażane przez kogokolwiek polecenia, ograniczające niezależność sugestie, czy wskazówki, nie mogą wpływać na prezentowane przez niego stanowisko w sprawie.

Sąd Najwyższy na temat odmowy sporządzenia kasacji wypowiedział się w uchwale siedmiu sędziów z dnia 21.09.2000 r. (III CZP 14/00, OSNC 2001, Nr 2, poz. 21). Sąd Najwyższy wskazał, że adwokat ustanowiony dla strony przez sąd może odmówić sporządzenia kasacji, jeżeli byłaby ona niedopuszczalna lub oczywiście bezzasadna. Można bowiem przyjąć, że pełnomocnik po sumiennym rozważeniu szans uwzględnienia środka odwoławczego może stwierdzić brak takich szans, o czym powiadomi reprezentowaną przez niego stronę i na tym przewidziany wspomnianym przepisem obowiązek pomocy zakończy.

Strona może uważać, że ustanowiony dla niej adwokat ma spełniać jej polecenia. Wymaga więc przytoczenia ogólniejsze, nadal aktualne stwierdzenie, zawarte w uzasadnieniu orzeczenia Sądu Najwyższego z 24.11.1933 r. (C III 50/33, niepubl.), że "adwokat nie jest wyłącznie ślepyim wykonawcą udzielonych mu przez stronę zleceń, ale jest - i na tym głównie polega jego zadanie - jej doradcą prawnym".

Również Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu w wyroku z dnia 22.3.2007 r. (sprawa 8932/05 Siatkowska v. Polska 8932/05, Legalis) oraz w wyroku z dnia 22.3.2007 r. (sprawa 59519/00 Staroszczyk v. Polska, Legalis), stwierdził, że adwokat ma prawo odmówić sporządzenia i wniesienia kasacji, ale powinien to uczynić na piśmie, aby osoba korzystająca z pomocy prawnej miała świadomość, na jakiej podstawie prawnej odmówiono wniesienia kasacji. Jednocześnie odmowa winna być sporządzona w rozsądnym terminie, aby strona mogła nadal skutecznie korzystać z dostępu do wymiaru sprawiedliwości czy to poprzez żądanie wyznaczenia nowego pełnomocnika z urzędu, czy też ustanowienia pełnomocnika z wyboru. Trybunał szerzej odniósł się do powinności adwokata i stwierdził, że zobowiązanie adwokata przez państwo do wszczynania postępowań czy wnoszenia środków prawnych wbrew jego opinii byłoby szkodliwe dla kluczowej roli niezależnych zawodów prawniczych w społeczeństwie, opartej na zaufaniu między prawnikami a ich klientami. Nie sposób jednak z tego wyprowadzać wniosku, że ustanowiony dla strony adwokat ma bezwzględnie wykonywać jej polecenia. Wobec tego ani strona, ani sąd, poprzez fakt ustanowienia pełnomocnika z urzędu dopiero po wydaniu orzeczenia w instancji odwoławczej, nie mogą zobowiązywać adwokata do wniesienia skargi kasacyjnej wbrew jego opinii dotyczącej szans tego środka.

Przenosząc te wypowiedzi Sądu Najwyższego i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka na okoliczności niniejszej sprawy należy stwierdzić, że Obwiniony nie miał obowiązku uwzględniania woli strony, jej sugestii, co do sporządzenia skargi kasacyjnej.

Z uwagi na podstawy kasacyjne określone w art. 174 p.p.s.a. tj. naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie; naruszenie przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, nie było potrzeby badania dodatkowych dokumentów i stanu faktycznego poza znajdującymi się w aktach sprawy.

Rolą radcy prawnego wydającego opinię o braku podstaw do sporządzenia kasacji była ocena prawna wydanego postanowienia przez WSA w Warszawie, a nie ustalenia dotyczące faktów. Z powyższych względów zarzut Skarżącego, że Obwiniony sporządził opinię o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej całkowicie sprzeczną z jego wolą oraz z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego jest bezzasadny.

Podobnie zarzut Skarżącego, że Obwiniony nie czekał ze sporządzeniem opinii do chwili podjęcia przez niego korespondencji, dotyczącej powiadomienia o wyznaczeniu go pełnomocnikiem z urzędu należy uznać za bezzasadny.

Obwiniony sporządzając opinię o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej nie miał obowiązku czekać aż Skarżący odbierze korespondencję powiadamiającą go o ustanowieniu pełnomocnika z urzędu.

Kolejny zarzut Skarżącego, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwalał na przyjęcie, iż radca prawny P. P. działał niezgodnie ze swoim pełnomocnictwem, na niekorzyść Skarżącego stanowi jedynie polemikę Skarżącego z oceną dowodów dokonaną przez Sąd I instancji i jako taki nie może być uznany przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny za trafny.

Zgodnie z wyrażoną w art. 7 k.p.k. zasadą swobodnej oceny dowodów Sąd ma prawo do własnej oceny dowodów z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego .

Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie dopatrył się aby OSD OIRP w Warszawie przekroczył granice swobodnej oceny dowodów, a Skarżący nie wykazał, aby Sąd I instancji naruszył przy ocenie dowodów którekolwiek z zasad wskazanych powyżej.

Wnioski Skarżącego zawarte w odwołaniu, o zasądzenie przez Sąd od radcy prawnego P. P. odszkodowania w wysokości 30 000 zł oraz zadośćuczynienia w wysokości 10 000 zł za szkody jakie poniósł w związku z działaniem radcy prawnego nie znajdują podstaw prawnych w obowiązujących przepisach prawa powszechnie obowiązującego w szczególności ustawie o radcach prawnych i kodeksie postępowania karnego regulujących postępowanie dyscyplinarne prowadzone wobec radców prawnych.

O kosztach postępowania dyscyplinarnego Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 1 i ust. 2 ustawy o radcach prawnych, w związku z § 1 ust. 1 pkt. 2 i ust. 2 uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych nr 86/IX/2015 z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.